

kat.komp.

19230

I Mag. St. Dr. P

Fragment Biblii Sargowickiej
Księgi Szeszennow.
w Frankfurcie.

PANEG. et VITAE

Polon.

N.

Darowano.

Impiono.

[Niemcewicz J. u.]

E. XXIII, 115

Fragment Biblie

Targowickiey

Księgi Szczesnowe.

BIBLIOTH. UNIV.

JAGIELLONICAE

w Frankforcie

15.

Fragment Biblie
Targowickiey
Księgi Szczesnowe.

Rozdział. I.

Narod y wszystko co wnim dziś
jest przez Sześć dni tworzy
Szczesny.

Napoczątku stworzył Szczesny z niczego
Narod, y bez części zrobił całość, y sam ieden
nazwał się Zwiąskiem, a wprzod Ziemia
Polska była rządna, wolna, y ludna, y
światło panowało nad ciemnościami, a duch
Szczesnego unosił się nad przepaściami.

Y rzekł Szczesny niech będzie Chaos, y
Chaos się stało, y widział Szczesny że Chaos
y Zamęt były dobre dla niego, y uczynił
wieczny przedział między Światłością y ciem-
nością, y nazwał Szczesny dzień nocą, a
noc dniem, a Słudzy Jego padli na twarz y
adorowali go.

Potym

19230.T

Potym rzekł Szczesny Ja iestem Panem y tworzycelem waszym a wszyscy Mieszkańcy Ziemi polskiej są buntownikami, y nazwał Szczesny woysko Polskie, woyskiem nieprzyjacielskim, a woysko Moskiewskie nazwał woyskiem wybawienia y wolności, y zaczęły się mordy, pustoszenia y poiary, a Szczesny widział że to wszystko było dobre dla niego, y radował się **DZIEN PIERWSZY.**

I rzekł Szczesny niech wszelki rząd y wszelka sprawiedliwość ustana, niech Szlachcie posłuszny będzie Panom, a miasta niech się znowu pogrążą w Ubustwie, y ciemności, to co wybrani od wspól Ziomkowszych ludzie postanowili niech będzie zbrodnią y spiskiem, a to co ia rozkażę niech będzie prawem: rzekł też Szczesny niech drukarnie przestano drukować, a ludzie niech przestano mówić, czytać, pisać, y myśleć y nazwał to Szczesny wolnością. **DZIEN DRUGI.**

I rzekł Szczesny: ia sam ieden stanowić będą prawa, y pobory, y mianować urzędniki, a ktokolwiek przyidzie, y czołem uderzy przedemną: będzie dobrym y pocziwym, a kto się mnie zaprze, będzie zdraycą y presladowanym. Ja będę iezdził otoczony

liczną przystawą Kozaków y Karabinierow, y będą nosił order y Moskiewskie y w prawo y wlewo, y wzdłuż y w poprzek, y ktokolwiek przydzie do mnie zprozbą, przez trzy godzin stać ma w przepokoju, a gdy ia się pokaże Kożdy czołem o Ziemię bić będzie przedemną. Rzekł też Szczesny Ja będę pierwszy między pierwszymi, krola mego śmiać y szkalować będę akto mi się nie podoba, niech dobra jego zabrane będą y osoba więziona, akto mocniejszy a mnie wierny, zabierać może wszystko słabszemu y więzić go, y tak się stało y nazwał to Szczesny Rownością.

DZIEŃ TRZECI.

Rzekł potym Szczesny! żadnego prawa, żadney ustawy nieuczynię ani obwieszczę, tylko te, ktoremi z Petersburga przysłane będą. Co mi Carowa uczynić każe, to ia uczynię, a czego mi zabroni, tego ia czynić nieodważę się. Rzekł też Szczesny niech woyska Polskie ustoinpią woysku Moskiewskiemu, y niech woyska Moskiewskie osiada y zalegną całą Krainę Polską, oprócz Tulczyna, Mohilewa Białocerkwi y Smiły, y oprócz trzech wojewodstw wielkopolskich ktore to wojewodstwa inż są przyrzeczone krolowi Pruskićkiemu

zato

zato że nam nie przeszkadzał, niech Moskale z rozwiniętemi chorągwiami y bębniami ciągną przez Stolice. Rzekł też Szczesny niech wkożdą niedzielę, y święto wszyscy chodzą do pośła Moskiewskiego, y niech go proszą o urzędy y promocye y kłaniaią mu się, y widział Szczesny że to było dobre dla niego, icieszył się y nazwał to, nie podległością. **DZIEN CZWARTY.**

I rzekł Szczesny niech wszyscy Pośtowie Polscy mieszkaiący u zagranicznych mocarstw porzucą dwory u ktoryh są y niech urzednik policyi Moskiewskiej bez pożegnania wypędzi Debolego z Petersburga, niech Jenerał Moskiewski będzie Hetmanem Polskim, y niech chodzi w mundurze Moskiewskim, a mnie jednemu niech będzie posłusznym, a iego jednego niech słuca woysko Polskie, y tak się stało, y nazwał to Szczesny **Znaczeniem y powagą Kraiu. DZIEN PIATY.**

Rzekł potym Szczesny. Niech domy Polskie y Zamek Krolewski, zabiorą Zołnierze Moskiewscy; niech wszyscy zboża swe, y woły y Konie swe, y wszelkie napoie, y siano y drwa, y mąki y leguminy swe oddadzą moskalom, ato co mieli sami pożywać, lub prze-
dać,

dać, lub spławić, niech oddadzą moskalom, a za to co mieli brać złote, y srebrne sykle niech biorą papiery Moskiewskie, y niech wierzą, że te papiery są pieniędzmi, rzekł też: niech Moskale wybierają ludzi Polskich, y niech niemi zaludnią pustynie swe, niech rośdzą fabrykantow osiadłych w polszech niech wśie zarażają niech corki zabierają Matkom, y niech będą nałoż nicami ich, ytak sie stało, y Szczesny się radował, y nazwał to wszystko Szczęściem Polski. **DZIEN SZOSTY.**

Rozdział II.

Szczesny w dzień siódmy odpoczoł y poświęcił dzieło swe, y potworzył ludzi no wyobrażenie swe, y dał im pensye, y zakazał abysię nie nieuczyli y byli głupcami.

Dokończone tedy są wszystkie rzady y ustawy, y opisy ich, y dokonczył Szczesny dnia siódmego dzieło swe które uczynił, y odpoczoł dnia siódmego od wielkiego dzieła swego które uczynił, y błogosławił Szczesny robotom swoim, y poświęcił je.

Y dał Szczesny dnia siódmego wielką ucztę w Bneściu blisko mogiły, która przykrywała 200 pobitych przez Moskali Ziolkow Jęgo, y jedli i pili, na tey uczcie, y pili zdrowie Carowey Moskiewskiey iako Pani swey, a zdrowia Krola Swego niepili.

Y przyjechał Szczesny do Świątyni Panskiej w poczcie Moskalow, y postawił u drzwi warty Moskiewskie, y wkoło Kosciola postawił ie.

Stworzył tedy Szczesny konsyliarzow na wyobrażenie swoje, a stworzył ie z prochu Ziemie, y natchnoł w oblicze ich duch Żywota swego, y rzekł, co ia wam Każę, czynić będziecie, a żaden z was niebędzie śmiał sprzeciwić się mnie, nieścieście wybrani od współbraci waszych, alem ia was wybrał z Kalendarzyka, podkryslając imiona wasze, słuchaycie mię a ia wam z Skarbu publicznego naznaczę po tysiąc złotych pensye na miesiąc, y brac będziecie Starostwa y konfiskaty, ydobrze wam będzie, y cieszył się Szczesny y Konsyliarze, a ci, co zdaleka stali, płakali. J rzekł Szczesny wszelkie Światło, y wszelki duch szlachetny, przeciwny jest ustawom moim, wszelkie więc światło, y nauki niech wy-

wykorzenionemi będą. Wy sami nic nieczytacie, a dzieci wasze niech się nic nieuczają, a jeżeli co umieją, niech wżystkiego Zapomną, moje tylko dzieci uczyć się będą, aby wami głupiemii, tym snadiej rządzić mogli. J rzekł Szczesny, odwaga y punkt Honoru niepotrzebne są w woysku moim, ci więc co zplacu bitwy uciekali do nieprszyziaciela będą jenerałami, a ci co się odważnie bili, niech zdarte im będą znaki męstwa ich, y niech wygnani będą. Wpokorze, y głupstwie wszyscy wielbić mię będącie.

Rozdział III.

Szczesny opowiada rod y początek swoy, y całe plemie swe od początku aż do Końca.

Y rzekł Szczesny, żebyście wiedzieli kto ja testem, y ci ktorzy ze mną przedsiwzcieli te osobliwe odrodzenie Polski, powiem wam, że ja rod moy wiodę od tych pysznych Aniołów ktorzy nawet Boga tworcę swego uznawać nad sobą niechcieli, y zbuntowali się przeciw niemu. Większa część tych aniołów wraz do piekłów wtrącona była, kilku z nich

nich zostało na ziemi, y rozeszli się po różnych krainach, y od nich pochodzą wszyscy burzyciele y wichrzyciele ziemi tej, y w Polsce został się z nich ieden, y od niego pochodzi Sieciech wojewoda krakowski który za Bolesława Krzywoustego zdradził swe ziemi ki y uciekł z placu bitwy, a Krol przysłał mu kondziel y prządkł lat osimdziesiąt, ybyło wszystkich dni Sieciechowych lat osimdziesiąt, y pogardzan był y umarł.

Z Sieciecha w dalszych pokoleniach ziawił się Szamotulski wojewoda Poznański, ten zdradziwszy oyczyznę swą przeszedł do Krzyżaków, y był potym rozsiekan y umarł.

A z biodrow Sieciecha wyszedł pozniej Gliński który podniósł bunt przeciw Zygmunto wi pierwszemu y cheiał się ogłosić Wielkim Księciem Litewskim, y przeszedł do Moskwy, y żył lat piędziesiąt, y wyłupiono mu oczy, y umarł.

A Potomkowie Glinskiego spłodzili Radziejowskiego który Szwedow sprowadził na Polskę, y wiele złego broił, y żył lat 60. y było wszystkich dni Radziejowskiego lat szesdziesiąt, y życie Jego było pełne zgryzot, a wszyscy stronili od niego, y był pogardzan, y umarł.

Y weszła dusza Rodziejowskiego w Chmielnichiego Doroszejkę y Niczaie, y rozimnożyła się, a z nich, dla bliskości miejsca w Poninskiego, we mnie Szczesnego, y w Branickiego, y Rzewuskiego, y Kossakowskich, y poiołem żonę, y poznałem ją, y żywot iczy otworzył się razy killkadziesiąt, y wydała liczną plemie, ktore wami rządzić będzie.

Rozdział IV.

Szczesny karze potopem Ziemię Polską, siebie, y swoich ochrania.

Y stało się, y gdy Mieszkańcy ziemi Polskiej, niemogli znieść szczęścia, ktore na nie Szczesny sprowadził, zaczęli narzekać szemrać y płakać, y rozgniewał się Szczesny za te niewdzięczność, y nekł, niebędzie się wadził duch moy z tym nędznym, y poziomym płazem, ale go ukarzę wielką plagą, y przypuszczę potop na niego, y wycięzę cały rod jego, y będzię nędznym, y pokornym, a siebie tylko y Rzewuskiego, y Jego buławę, y Branickiego, y Kossakowskich, y plemie Ich, y Suchorzewskiego, Zagurskiego, y
Złot.

Złotnickiego y Samice Ich y wszystkich Sprawiedliwych mężow oszczędzę , a resztę wygładzę.

Y stało się y roku 1792 przerwały się wszystkie zródła przepaści wielkiej , y okna piekielne otworzyły się , y lały się strumienie fałszywey monety Moskiewskiej y Pruskiej , y padał deszcz papierowy czterdzieści dni y czterdzieści nocy , y była wielka powódź , a ieden tylko Tulczyn y Human , y Białacerkiew , y Smiła zalane niebyły. Y zniszczało tedy wszelkie ciało ruchaią - cesię na ziemi , y z wołów , y z baranow , y z Kur , y z gęsi , y z Kaczek , y tak wszystko wygładzone było , tylko się został Sczesny z stroniki , y Czeladzią swą , y pływał na wierzchu powodzi powszechney.

Rozdział V.

Sczesny widząc wszystko wygubione y osłabione zaczyna budować rząd podług myśli swey , ale języki między nim , y pomocniki Jego są pomieszane y niemogą trafić do Konca.

A tak widząc Sczesny iż wszystko co mu się tylko oprzeć mogło jest wygładzone y
wyni-

wyniszczone, y wypędzone, y że, wszech
ustaw rozsądnych same tylko leżały rozwali-
ny iął myśleć o nowey budowie rządu, po-
dług szaloney myśli swey, y zaczął robotę
z pomocnikami swemi, y ieli się do pracy,
ale moc iakaś niewidoma pomieszała im
zmysły y szyki, y ięzyki y tak gdy wołano
o węgielny kamień budowy, Branicki poda-
wał deklaracyę Moskiewską. gdy wołano siły
ybespieczenstwa granic, Rzewuski pędem
leciał z buławą, gdy żądano praw, Szesny
podawał gwarancyę, uniwersały, y Sancyta,
gdy chciano sprawiedliwości Kossakowszczyta
niesli dekreta bez sądu y Konfiskaty, daley
wołano zgody y iedności, czeladz pszynosiła
pozwy y przesladowania, y było wielkie
zamieszanie, y Szesny chodził z otwartą
gębą, y ięzyk przewracał, y głaskał pieska
swego, y nic zrobić niemogli, y roziechali
się z Brześćcia, y wszystko leżało przewro-
cone, a ci co wywrocili, postawić nazad
nieumieli, y nierząd był wielki, y nies-
częśćcia, ybiada.

Rozdział VI.

Kofsakowski widząc że Szczesny do końca trafic niemoże, obia-
wiamu się wkrzaku gorejącym,
y naucza go iakoby sobie poczynać
miał.

A Szczesny paś trzodę Konfederatow, y
zagnał trzodę na puszcze, y przyszedł na
gorę zwaną Grodno; y ukazał musię Kofsa-
kowski w Krzaku gorejącym, a oto krzak
gorzał ogniem, a Krzak niezgorzał. Tedy
rzekł Szczesny poydę teraz a ogladam to wi-
dzenie wielkie, czemu niezgorze ten kierz.
A widząc Kofsakowski iż szedł pa-
trzać zawołał nań ż poszrodka onego
krza. Szczesny, Szczesny: a on odpowie-
dział otom ja Panie. Tedy rzekł nie przy-
stempuy Sam: Zzuy bóty twe z nog twoich,
albowiem miejsce na którym stoisz święte
jest, y będzie wkrorce moim Biskupstwem.
Y zakrył Szczesny oblicze swe, bo się bał
patrzeć na Kofsakowskiego.

Y rzekł Kofsakowski widząc widziałem
Zamieszanie y utrapienie, ludu twego, a
wołanie ich słyszałem przed progami ich, y
widząc widziałem ze ty sam nigdy do Końca
nie trafisz, chwałę zamysły tve, bo się zga-
dzaia

dziają z dobrem moim y wszystkich moich,
ale słuchay nauki mey bo się lękam byś nie-
zbłądził. Urodziłeś się dumnym, upartym,
y słabym razem, pycha iest twoim żywio-
łem, zrobiłeś przed sześćio laty kilka ku-
glarsko - obywatelskich czynow zaczęto pa-
dać przed tobą na twarz, y mówić żeś ty iest
naywiększym wswiecie człowiekiem, tyś
temu uwierzył, y mozg ci się w głowie prze-
wrucił, rozumiałeś żeś sam ieden, rozumny,
cnotliwy, niemylny, dzieło ktoreś wy-
wrocil niedla tego nielubisz że iest złe, ale
dla tego że nie iest twoie: słyszałeś że chwa-
lono wielkich ludzi, y ty chciałeś być wiel-
kim y sławnym, ale nie miałaś po temu ro-
zumu, y wszystkie środki do tego brałeś
na wspak, chciałeś byc sławnym, a obroci-
łeś się tyłem do sławy, a twarzą do wstydu
y wieczney hańby, rozum twoy podobny iest
do rogow Kozlich, iak one, iest krotki,
Krzywy y twardy: postrzęgł to Rzewuski,
y podchlebiając ci rządził tobą, zabrnołeś da-
leko, dziś wybrnąć nęmoczesz, przewo-
dnik twoy iest szalony, we wszystkim nic-
widzi tylko iedną rzecz, tak dalece iż gdy
inni widzą w miesiącu plamy on widzi w
nim

nim kameryzowaną buławę, to swoją fixacyą wszystko mieszać ci będzie; y zaczął Szczesny płakac a Kossakowski rzekł, przeto ulitowałem się nad tobą, zstompilem, y obiawiłem ci się, abym uczynił te ziemie nieszczęsną y smutną dla drugich, a dla nas płynącą mlekiem, y miodem, bądź więc smiałym y bezczelnym iak ia, niepowinieneś się iuż niczym gryść, ani niczego wstydzic, bo to za co Człowiek w świecie wstydzic y gryść się może iużesmy obydwu poczynili, ia tobie zostawiam Polskę, wyrabiay znią co ci się podoba, sciel sobie drogę do Korony, ia ci do niey pomogę, y rzekł Szczesny, y Ktoż ia icstem Panie żebym, się o to Kusić miał, y rzekł Kossakowski, iesteś błachego rozumu, żaden sąsiedzki Mocarz obawiać się ciebie nie będzie, bądź podłym dla Moskwy, a pysznym dla swoich, a ia będę z tobą.

Y rzekł Kossakowski zostawiam ci zupełnie Koronę ty mi rzady Litwy zostawisz, bacz, a oto y wżlych rzeczach trzeba mieć Systema, rozerwałem iuż wszystkie związki, ktore Koronę z Litwą łączyć mogły, a to, bym z osobna tym łatwicy prowincyę tę mógł opanować: zostaią mi ieszcze cztery ważne zamysły

mysty; wynieść ród moy y obdarzyć go
 pierwszemi urzendumi, to nayłatwieysza —
 Być prezesem nie Edukacyi, ale dobr Edu-
 kacyinych wLitwie, y rządzić niemi. —
 Wydrzeć administracyę ekonomii Krolewskich
 — Przenieść do siebie, y do przyjaciół mych,
 opiekę majątku Radziwiłowskiego, Z temi
 sposobami któż mi zaprzeczy że niebędę
 panem całej Litwy, y Panem osob wszystkich
 y Panem Maiątkow wszystkich; y rzekł Sczes-
 ny, ale Panie iak że dopiąć tych tak wiel-
 kich zamysłów, y rzekł Kofsakowski, nie-
 mieć Sumnienia, niebyć delikatnym w sposo-
 bach, y wszystkich używać, y zamilkł Ko-
 fsakowski: y powstał wielki grzmot, y bicie
 piorunow y iasność wielka biła od krzyża
 brilantowego ktory mu Carowa przysłała, y
 pokazał się Cherubin Szymon, y pałającym
 mieczem wywiał zaczął, y Kofsakowszcżęta
 z Szabelkami biegać zaczęli, y Sczesny padł
 na twarz y adorować zaczął mądrość, y
 wielkość Kofsakowskiego, Rzekł potym
 Sczesny

Biblioteka Jagiellońska

stdr0017476

Kupiono.
Darowano.

